

**הצעה לפתרון הבחינה בהבנה, הבעה ולשון עברית (שאלון ב'), קיץ
תשע"ג, 2013- שאלון מס': 211, 011108**

פרק ראשון- הבנת הנקרא (20 נקודות)

תשובה לשאלה 1:

- א. החפצים העשויים לעורר געגוע נעלמים וכן, נעלמים גם המקצועות והתחביבים העשויים לעורר געגוע. בקרוב לא יישאר אל מה להתגעגע והאנושות תאבד את הרגש הנוסטלגי.
- ב. האמצעי הרטורי הוא שימוש בשאלות. תפקידו של אמצעי זה בפסקה א' הוא ליצור דיאלוג על הקורא ולהפעיל אותו.

תשובה לשאלה 2:

סעיף א'

1. הווה/עידן נוכחי
2. עשית
3. איגרות שנה טובה וברכות לימי הולדת ולשמחות משפחתיות
4. אישי, חד פעמי ואינטימי
5. מסרון
6. מקצוע
7. נגר/סנדלר/רפד/חייט/שען
8. מגע אישי בין אומן ללקוח
9. קיקיוני/זמני/ארעי

סעיף ב'

ההשוואה בטבלה מקלה באופן גרפי להבין את הטענה המרכזית של הכותב ועוזרת לנו לפרוס את הנתונים באופן ויזואלי. **אז:** ההשוואה פונה אל הרגש של הקוראים ועוזרת לו לשכנע בטענתו המרכזית.

תשובה לשאלה 3:

- א. לו כותב טקסט א' היה משתמש בקטע זה, הרי שזה היה **טיעון נגד**. כותבים משתמשים בטיעוני נגד ומפריכים אותם על מנת לשכנע את הקורא בטענתם המרכזית.
- ב. את הטקסט הייתי משבץ לאחר שורה 27.

תשובה לשאלה 4:

- א. נוסטלגיה היא דרך נוספת של השכל לא לאפשר לנו לחיות את החיים כאם ועכשיו.
ב. בערבי נוסטלגיה ובאתרי נוסטלגיה לא מדברים על מה שהיה מכוער, מיותר, או כל מה שלא משרת אותי.

פרק שלישי- תחביר (24 נקודות)

תשובה לשאלה 8:

סעיף א'

1. פשוט
2. פשוט
3. מורכב (ראו הניתוח)
4. פשוט

הסעיפים שאחריו.

I. פעם לאנשים היה כתב יד. II. הם כתבו מכתבים. III. גם מכתב לא אישי שנכתב ביד היה (2) (1)

אישי, כי הוא היה חדיפעמי וגם אינטימי בעל כורחו. IV. הכתב שיקף את הכותב. (3)

פ. גאון סיבוי נוסף

סעיף ב'

1. נשוא
2. אוגד
3. אוגד

סעיף ג'

פעם אנשים כתבו מכתבים באמצעות כתב יד, ששיקף אותם.

תשובה לשאלה 9:

סעיף א'

1. מושא
2. לוואי
3. נושא

סעיף ב'

1. כשנכנסת אליהם- פסוקית תיאור זמן, מי גר בהם- פסוקי מושא, באיזו ארץ אתה נמצא- פסוקית מושא
2. נשוא, תיאור מקום.

תשובה לשאלה 10:

סעיף א'

1. משפט 2- מקצועות העשויים לעורר געגוע הולכים ונעלמים.
2. מורכב.
3. נשוא מורכב.

סעיף ב'

1. במשפט הראשון.
2. הצירוף המודגש בסעיף 1 הוא ניב/ביטוי בעוד שהצירופים המודגשים במשפטים 1-3 מורכבים משני פעלים ומפועל ושם פועל.

תשובה לשאלה 11:

- א. לפניך משפט מורכב. קרא אותו, וענה על השאלה שאחריו.
לא סביר שתנוגה נוסטלגית מעין זו תצבוט את הלב בעוד שלושים שנה.
תחם את הפסוקית, וציין את תפקידה התחבירי. פסוקית נשוא
- ב. לפניך קטע על פי טקסט א. קרא אותו, וענה על הסעיפים שאחריו.

מה שקורה למקצועות קורה לתחביבים. מי שמתרפק בתנוגה נוסטלגית על הבולים, על הצדפים ועל המטבעות, מתאבל על מותו של הפנאי עצמו. היה לנו אוצר סמוי של פנאי, כמו שכתבה המשוררת הירושלמית זלדה, וכשהיה לנו פנאי הייתה תרבות פנאי. שנות דור – לא, שנות אור – עברו מאז נכתב באחד השירים "מתחת לעץ התות בכפר יושבים ומדברים, קוראים בספר בעל ריח ישן, עוצמים עיניים ושותקים".

- (1) העתק מן הקטע שני משפטים מורכבים, שהפסוקית בהם היא בעלת אותו תפקיד תחבירי שציינת בסעיף א.
- (2) בכל אחד מן המשפטים שהעתקת תחם את הפסוקית.

תשובה לשאלה 12:

- א. לפניך שלושה משפטים. קרא אותם, וענה על הסעיפים שאחריהם.
- I. האיש נכנס לתא הטלפון האדום והתקשר לחברו. 1. האם נכנס לתא האדום? האם נכנס לתא האדום? האם נכנס לתא האדום? האם נכנס לתא האדום?
  - II. האיש ביקש להדליק את העששית. 1. האם ביקש להדליק את העששית? האם ביקש להדליק את העששית? האם ביקש להדליק את העששית? האם ביקש להדליק את העששית?
  - III. לגל הקרון שהתנתק נשאר על פסי הרכבת. 1. האם נשאר על פסי הרכבת? האם נשאר על פסי הרכבת? האם נשאר על פסי הרכבת? האם נשאר על פסי הרכבת?
- בכל אחד מן המשפטים האלה יש דר־משמעות.
- (1) העתק את הצירוף הדר־משמעי בכל אחד מן המשפטים.
  - (2) בחר באחד המשפטים, והפוך אותו לשני משפטים חד־משמעיים.
- ב. לפניך ארבעה משפטים. קרא אותם, וענה על הסעיפים שאחריהם.
- I. כבר לא מייצרים את הדברים שאפשר להתגעגע אליהם. 1. האם מייצרים את הדברים שאפשר להתגעגע אליהם? האם מייצרים את הדברים שאפשר להתגעגע אליהם? האם מייצרים את הדברים שאפשר להתגעגע אליהם? האם מייצרים את הדברים שאפשר להתגעגע אליהם?
  - II. כשמגיעים הביתה חוטפים משהו מהמקרר ומתמוטטים. 1. האם חוטפים משהו מהמקרר ומתמוטטים? האם חוטפים משהו מהמקרר ומתמוטטים? האם חוטפים משהו מהמקרר ומתמוטטים? האם חוטפים משהו מהמקרר ומתמוטטים?
  - III. כך נעלמים אפוא החפצים העשויים לעורר געגוע. 1. האם נעלמים אפוא החפצים העשויים לעורר געגוע? האם נעלמים אפוא החפצים העשויים לעורר געגוע? האם נעלמים אפוא החפצים העשויים לעורר געגוע? האם נעלמים אפוא החפצים העשויים לעורר געגוע?
  - IV. בערב שהוקדש לנוסטלגיה לא סופר על הדברים המכוערים. 1. האם בערב שהוקדש לנוסטלגיה לא סופר על הדברים המכוערים? האם בערב שהוקדש לנוסטלגיה לא סופר על הדברים המכוערים? האם בערב שהוקדש לנוסטלגיה לא סופר על הדברים המכוערים? האם בערב שהוקדש לנוסטלגיה לא סופר על הדברים המכוערים?
- (1) באילו מן המשפטים יש מבנה תחבירי המביע סתמיות?
  - (2) העתק את החלק התחבירי שמביע סתמיות במשפטים שציינת בסעיף (1), והסבר כיצד הוא מביע אותה.

(3) משתמשים בסתמי כאשר המחבר לא מעוניין לחשוף את מבצע הפעולה וכאשר מבצע הפעולה לא חשוב, מתמקדים בפעולה עצמה ויוצרים אמת כוללת.

פרק רביעי - מערכת הצורות (26 נקודות)

תשובה לשאלה 13:

שם מאותו שורש (לא מן הקטע)	הגזרה	הפועל (מן הקטע)
ארפק	שלמים	דוגמה: יתרכקו
הצבה	חסרי פ"נ	חסרים
אזר/אזר	נחי פ"ו	נאצו
התכוננה	נחי עי"ו	יתקנו
הנעה/הנעה	נחי לי"ה	יתנו

ב. ציין את השורש של המילה המודגשת בכל אחד מן המשפטים שלפניך.

- (1) היומן צובר ערך נוסטלגי ככל שהנייר מִזְדִּיף יותר ריח של פעם. *נ.פ.פ.*
- (2) כשנכנסת לבתים ידעת מי גָר בהם לפי הרהיטים. *ג.א.ר.*
- (3) פרנסות האוויר הקיקיוניות כוללות בין היתר את יועץ ההשְׁמָה. *ש.א.ל. / ש.א.ל.*
- (4) האובייקט הנוסטלגי הוא דְמִיוֹן כי אינו קיים כרגע. *ב.א.ה.ל.*

תשובה לשאלה 14:

- א. בניין פעל (קל), בינוני פ' עול.
- ב. שטוח+שקועים, צפויים+עשויים
- ג. שטוח+שקועים- שלמים, צפויים+עשויים- נלי"ה
- ד. סמוי- ס.מ.א

תשובה לשאלה 15:

סעיף א'

מ' שורשית	מ' תחילית
אומרת	מביאים
לשמור	מרפא
למצוא	מכילים

סעיף ב'

2,3,6

1. בבניין הפעיל בזמן הווה, התחילית מנוקדת בפתח.
2. בבניין נפעל אין דגש בפה"פ.
3. בבניין נפעל בגזרת נלי"ה בזמן הווה עה"פ תנוקד בסגול.

תשובה לשאלה 16:

סעיף א'

1. בסיס+ צורן סופי
2. שאילה מלעז
3. נגר/ רפד/חייט/שען/כתב
4. פזמונאי/יחצנית
5. סטייליסט/קיראטיב/מנהלת טרידמרקטינג

סעיף ב'

1. יחצנית- Xית, פזמונאי- Xאי
2. יחצנית- נטיית רבות, פזמונאי- מקצוע

תשובה לשאלה 17:

סעיף א'

1. פגישות+שיבה, השקעות+השמה, שרות+בילוי
2. נפעל
3. שיבה- נעי"ו, השמה-נעי"ו, בילוי- נלי"ה

סעיף ב'

1. שם תואר.
2. ישן
3. בסיס+ צורן סופי